

Menno Moen

Louter

Hoe concepten toepassen?

Met het programma Een nieuwe bouwcultuur wil Het College van Bouwadviseurs biobased en natuurinclusief bouwen in de hele keten stimuleren. Van de teelt van de gewassen tot de toepassing in de bouw. De eerste ontwerpprijsvraag binnen dit programma vindt plaats in Oirschot. We praten erover met Menno Moen, adviseur stedelijke ontwikkeling bij Louter en projectleider namens de gemeente van gebiedsontwikkeling De Kemmer.

Biobased bouwen uit de nichehoek

'Het programma heeft als doel vernieuwing en versnelling te laten samenvallen met de verduurzaming en verfraaiing van de woonomgeving. Met andere woorden: we willen biobased bouwen uit de nichehoek halen en ervoor zorgen dat het over tien jaar de standaard is. Aan de inzenders van de prijsvraag in Oirschot is een visie gevraagd voor de locatie De Kemmer-Eindhovensedijk waar plaats is voor vierhonderd woningen. Voor een deelgebied van deze locatie is de gemeente bovendien op zoek naar een voorbeeldverkeveling en een ontwerp voor een woning, die laten zien dat biobased en natuurinclusief bouwen haalbaar, betaalbaar en schaalbaar is binnen een duurzame gebiedsontwikkeling.'

Verder kijken dan woningen en materiaal

'Recent is de tentoonstelling geopend waar de drie teams die zijn geselecteerd voor de laatste ronde hun voorstellen presenteren. Kijkend naar deze voorstellen, heb ik er alle vertrouwen in dat de productontwikkeling snel op gang zal komen. Daarnaast krijgt gebiedsontwikkeling ook de nodige aandacht. Terecht, want we moeten verder kijken dan woningen en materiaal en vooral de nadruk leggen op de samenhang tussen mens en natuur. Door dit te doen, vinden we ook antwoorden op andere maatschappelijke vragen en komen er kansen om verbinding te maken met andere thema's. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de huidige situatie in de agrarische sector.'

Het verschil met het huidige normaal

Menno Moen schetst dat in een gebied volgens de nieuwe bouwcultuur een grotere focus op het collectief en op een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het landschap ligt. 'We kijken ook vooral naar hoe de natuur en de gebouwde omgeving samen kunnen optrekken. Door de biodiversiteit in de gebouwde omgeving te stimuleren, versterken we het gebied als geheel. Nederland kent een traditie van het eenzijdig bestempelen van gebieden. Een gebied is óf natuur óf stedelijk ingericht. Maar gebieden kunnen ook uit gecombineerde functies bestaan. De Kemmer-Eindhovensedijk in Oirschot is nu nog voornamelijk agrarisch gebied. In de toekomst zal dit gebied een plek zijn waar natuur, woningbouw en recreatie bij elkaar komen. Door de natuur en de keten meer centraal te stellen, hebben we alles in de hand om de kwaliteit van een gebied aanzienlijk te verbeteren.'

Leg de lat hoog

'Of er al geleerde lessen zijn? Inhoudelijk komt deze vraag wat te vroeg, maar procesmatig hebben we al het nodige geleerd. Om te beginnen: leg de lat hoog. Onze prijsvraag is ambitieus ingestoken en

er zijn prachtige, haalbare ideeën uit voortgekomen. Les twee: stimuleer een multidisciplinaire aanpak. De teams in Oirschot bestaan uit een diversiteit van disciplines die je normaliter niet in een beginstadium betreft, denk aan ecologen en bosbouwkundigen. Het is wellicht een doodoener, maar een integrale aanpak is hier onmisbaar.'

Opschaling

'Wat opschaling betreft hebben opdrachtgevers de sleutel in handen. Met het stellen van een gerichte eis kan opschaling bijna niet uitblijven. Goed om te melden: je hoeft niet meteen in te zetten op 100% biobased. Je maakt met de helft of meer ook al flinke impact. Wanneer je daarbij ook nadenkt over het hergebruik van materialen, ben je echt goed op weg. Daarnaast speelt de certificering van materialen ook een grote rol. Er zijn biobased producten die om uiteenlopende redenen nu nog niet -in Nederland- gecertificeerd zijn, terwijl ze aantoonbaar dezelfde kwaliteit bezitten als hun traditionele equivalent. Of de certificaten van biobased producten zijn niet volledig, omdat eisen als de MPG via de traditionele methoden niet goed te meten zijn. Dit kunnen certificeringsinstanties snel oplossen.'

Wel in my backyard!

'In tegenstelling tot andere geopenbaarde bouwplannen waar toch vooral de hakken in het zand worden gezet -het bekende nimby-effect (not in my back yard, red.)- zijn de bezoekers aan de tentoonstelling ongekend positief. De plannen voor biobased bouwen in De Kemmer-Eindhovensedijk spreken tot de verbeelding. Een zeer gewenste bijvangst!'

Meer informatie via;

<https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/actueel/nieuws/2022/04/29/prijsvraag-biobased-bouwen-in-oirschot-drie-teams-geselecteerd>

